

Sadržaj

PREDGOVOR	11
O PRAVNOJ KULTURI – UVODNE NAPOMENE.....	13
AKVILIJEV ZAKON I ARHAIČNO PRAVO DELIKATA	26
O deliktima	26
Arhaično pravo delikata i Zakon XII tablica.....	32
<i>Lex Aquilia de damno iniuria dato</i>	40
PRVI DEO: LEX AQUILIA U INTERPRETACIJI UČENIH PRAVNIKA	
UVOD	49
PRAVNICI IZ VREMENA REPUBLIKE	54
Brut	54
<i>Rumpere</i> iz trećeg poglavlja zakona i pobačaj.....	54
Kvint Mucije Scevola	55
<i>Rumpere</i>	56
Slučaj potkresivača drveta – <i>iniuria (culpa)</i>	57
Alfen	59
<i>Iniuria (culpa)</i> u slučaju trgovca (gostioničara)	60
Slučaj goniča mazgi.....	62
Slučaj igre loptom – <i>iniuria (culpa)</i>	64
Ofilije	65
<i>Occidere i actio in factum</i>	65
Zaključak	67
PRAVNICI IZ RANOG PRINCIPATA (1. VEK N.E.)	70
Labeon	70
<i>Quadrupedes pecudes</i>	71
<i>Infans – impubes iniuriae capax</i>	72
Babica daje robinji lek (<i>occidere – causam mortis praestare</i>).....	73
Nestručni majstor - <i>actio in factum</i>	74
Zapleteni brod i stanje nužde – <i>iniuria (culpa)</i>	75
Nezgodna prilikom jahanja - <i>culpa</i>	76
Procena štete (<i>aestimatio damni</i>) i princip <i>id quod interest</i>	76
Mela	78
Slučaj berberina – <i>iniuria (culpa)</i>	78
Konkurencija tužbi <i>actio conducti</i> i <i>actio legis Aquiliae</i> u slučaju ranjenog roba goniča mazgi i povredene mazge.....	79

Masurije Sabin	81
Procena štete prema trećem poglavlju Akvilijevog zakona	
- <i>plurimi</i>	81
Slučaj gubitka novca – <i>actio in factum</i>	82
Prokul	84
Ujed nahuškanog psa – <i>actio in factum</i>	84
Konkurencija tužbi: <i>actio ex locato</i> i <i>actio legis Aquiliae</i>	
u slučaju lekarske greške	85
Paljevina zakupljenog seoskog imanja – <i>iniuria (culpa)</i>	86
Berberin i slučajevi nezgode na moru - <i>culpa</i>	87
Pče i kontroverza između Prokula i Celza - <i>urere</i>	88
Pegaz	90
Deliktna sposobnost maloletnika	91
Pretovareni prolaznik – <i>occidere, culpa</i>	91
Javolen	91
Odgovornost za delikte koji su izvršili slobodni ljudi	
po tuđem naređenju	92
Actio de pauperie i actio legis Aquiliae – <i>id quod interest</i>	92
Aktivna legitimacija: <i>dominus v. bonae fidei possessor</i>	93
Nezgodna prilikom jahanja – <i>culpa</i>	94
Zaključak	94
PRAVNICI IZ VREMENA HADRIJANA	96
Neracije	96
Izgladnjivanje roba – <i>actio in factum</i>	96
Ubistvo roba naslednika i procena štete (<i>aestimatio damni</i>)	96
Nepažljivi rob ložac peći na seoskom imanju – <i>actio utilis</i>	97
Strmoglavljene volove - <i>actio in factum</i>	100
Ursej	100
Vivijan	101
Kastrirani rob	101
Oktaven	102
Berba nezrelih maslina, useva ili grožđa	102
Celz	102
<i>Occidere – mortis causam praestare</i>	103
<i>Occidere – mortifero vulnerare</i>	104
Konkurencija <i>actio furti</i> i <i>actio damni iniuriae</i>	106
Ubistvo roba u suvlasništvu	107
Pče i kontroverza između Celza i Prokula - <i>urere</i>	107
Sejanje korova na tuđem polju s usevima - <i>actio in factum</i>	108
<i>Corrumpere</i>	109
Rušenje susednih zgrada radi zaustavljanja požara - <i>iniuria</i>	
i stanje nužde	110
Julijan	111
<i>Occidere</i> - smrtno ranjavanje i ubistvo roba	111
Konkurencija tužbi iz prvog i trećeg poglavlja Akvilijevog zakona	114

Smrtno ranjeni rob umire u rušenju zgrade ili brodolomu.	115
Kazna i kumulativna odgovornost – <i>actio legis Aquiliae</i>	
je penalna tužba.	116
<i>Quanti is homo in eo anno plurimi fuisset</i>	117
Kontroverza (Prokul i Julijan u slučaju ujeda psa)	119
Titulari službenosti i <i>actio utilis</i>	119
Slučaj strogog obučara i konkurencija tužbi	119
<i>Corrumpere</i>	121
Pomponije	122
<i>Furtum i damnum iniuria datum</i>	122
Slučaj pobačaja kobile.	123
<i>Dominus</i> i aktivna legitimacija	124
Gaj.	125
Citat prvog poglavlja Akvilijevog zakona	126
Litisikrescencija.	127
<i>Qadrupedes pecudes</i>	127
Informacija o sadržaju drugog poglavlja Akvilijevog zakona.	128
<i>Damnum dedere corpore suo</i>	130
Treće poglavlje Akvilijevog zakona.	131
<i>Iniuria</i>	133
<i>Culpa, imperitia, infirmitas</i>	134
<i>Occidere</i> i ubistvo u samoodbrani.	135
Klasifikacija deliktних obligacija.	136
Karakter <i>actio legis Aquiliae</i>	136
Zaključak	139
POZNOKLASIČNI PRAVNICI PAPINIJAN, ULPIJAN I PAUL	143
Papinijan	143
Ulpijan	144
Akvilijev zakon je plebiscit koji je derogirao odredbe	
Zakona XII tablica i drugih zakona	145
<i>Iniuria</i>	147
<i>Damnum iniuria - contumelia</i>	147
<i>Occidere</i>	149
Ubistvo roba prilikom gađanja	149
Ubistvo ili ranjavanje u javnom nadmetanju	150
Troškovi izgubljene zarade i lečenja u slučaju ranjavanja <i>filius familiasa</i>	153
Povreda slobodnog čoveka i <i>actio utilis</i>	153
<i>Dominus (erus), possessor bonae fidei i creditor pigneraticius</i>	
- aktivna legitimacija.	154
<i>Quanti is homo in eo anno plurimi fuisset</i> - prvo poglavlje zakona	155
<i>Id quod interest</i>	156
<i>Actio legis Aquiliae</i> je penalna tužba.	157
<i>Lex Aquilia i lex Cornelia</i>	157
Litiskrescencija	158
Drugo poglavlje.	158

Treće poglavlje zakona	158
<i>Omnes animales</i> u trećem poglavlju zakona	159
<i>Rumpere</i> i <i>damnum</i>	160
<i>Urere, frangere, rumpere</i>	161
Odgovornost magistrata po Akvilijevom zakonu.	163
<i>Culpa levissima</i>	165
Paulus	166
<i>Culpa</i> – u slučaju strogog kažnjavanja i opasne igre	167
<i>Actio legis Aquiliae</i> i <i>actio pigneraticia</i>	168
Ubistvo roba pod pretnjom ugovorne kazne, ubistvo roba iz trupe glumaca, muzičara, blizanca ili konja iz četvoroprega ili jedne iz para mazgi – <i>id quod interest</i>	169
Ubistvo tuđeg roba zatečenog u preljubi	170
Aktivna legitimacija: vlasnik ili založni poverilac	170
Konzumacija tuđeg vina ili žita - <i>actio utilis</i>	171
Spaljivanje korova na seoskom imanju - <i>culpa</i>	171
Ranjeni rob je umro zbog nepažnje	172
Slučaj potkresivača drveća i kopanje jame za hvatanje medveda i jelena na javnom mestu.	172
<i>Vim vi defendere omnes leges omniaque iura permittunt</i>	174
Ubistvo manje vrednog roba u alternativnoj obligaciji	175
Umesto zaključka: <i>lex Aquilia</i> u interpretaciji klasičnih rimskih pravnika i pravna kultura	176

DRUGI DEO

HUGO DONELLUS (1527-1591) - SISTEMATIČAR S POČETKA NOVOG VEKA O DELIKTIMA I AKVILIJEVOM ZAKONU	181
Humanizam i renesansa u pravu	181
<i>Commentarii de iure civili</i>	183
O deliktima - <i>Commentariorum de iure civili, liber decimusquintus</i>	185
LEONARDUS LESSIUS (1554-1623) – MORALNA TEOLOGIJA I PRIRODNO PRAVO O DELIKTIMA I RESTITUCIJI	196
Prirodno pravo i moralna teologija	196
<i>De iustitia et iure ceterisque Virtutibus Cardinalibus</i>	199
O deliktima i restituciji.	200
<i>Iustitia, ius, iniustitia, iniuria</i>	202
<i>Restitutio</i>	204
<i>Restitutio</i> i <i>satisfactio</i>	208
<i>Culpa</i>	209
Ubistvo, ranjavanje i restitucija	211
Troškovi lečenja i izgubljene zarade	211
Troškovi sahrane	216
Restitucija za troškove izdržavanja.	217
Moralna teologija, rimsko pravo delikata, Akvilijev zakon i susedni titulusi.	218

HUGO GROCIJE (1583-1645), MODERNA ŠKOLA PRIRODNOG PRAVA, DELIKTI I AKVILIJEV ZAKON – <i>De iure belli ac pacis</i> 2.17.	221
Uvodne napomene	221
<i>De iure belli ac pacis</i> , 2,17 (<i>De damnum per iniuriam dato et obligatione quae inde oritur</i>)	223
<i>Maleficium (obligatio ex maleficio)</i>	225
<i>Culpa</i>	227
<i>Damnum</i>	231
Primer ubistva i ranjavanja	234
Ostali slučajevi (npr. <i>damnum</i> kod preljube i silovanja, kod krađe i razbojništva, u slučaju povrede časti u ugleda)	236
SAMJUEL PUFENDORF (1632-1694) I AKVILIJEV ZAKON	238
<i>De jure naturae et gentium, liber tertius, caput I, ut nemo laedatur, et si quod damnum fuit datum reparatur</i>	239
SAMUEL STRYK (1640-1710), USUS MODERNUS PANDECTARUM I AKVILIJEV ZAKON.	251
<i>Usus modernus Pandectarum</i>	251
<i>Samuel Stryk</i>	253
O Akvilijevom zakonu (<i>Pandect. Lib. IX Tit. II Ad legem Aquiliam</i>)	253
CHRISTIAN THOMASIVS (1655-1728) I AKVILIJEV ZAKON (O spisu <i>Larva legis Aquiliae detracta actioni de damno dato</i>).	267
<i>Larva legis Aquiliae</i>	269
Prvi deo: pravila prirodnog prava.	269
Drugi deo: Akvilijev zakon	272
Treći deo - o kanonskom pravu i o običajima Nemačke	276
Zaključak o tužbi za pričinjenu štetu u praksi nemačkih sudova	282
Zaključak.	289
Bibliografija.	317